

# EXPHIL03 Examen philosophicum – eksamen våren 2025

## (selvstudiumsvarianten)

Oppgavetekst fra UiOs eksamen våren 2025 (selvstudiumsvarianten), EXPHIL03 (overskriften er eksamenssett.no sin; utsnittene under er klippet uendret ut av UiOs publiserte dokument)

### Eksamensspørsmål

#### Norsk

Du skal besvare *enten* **oppgave 1** *eller* **oppgave 2**.

Begge oppgavene har fire deler (a-d), og alle delene må besvares

#### Oppgave 1

**(a)** I «Meditasjoner over filosofiens grunnlag» (kapittel 1) forsøker Descartes å finne et sikkert grunnlag for kunnskap om den ytre verden. Redegjør for Descartes' metodiske tvil, og vis hvordan han kommer frem til Cogito-argumentet.

**(b)** I «Besvarelse av spørsmålet: Hva er opplysning?» (kapittel 1) skriver Kant om viktigheten av ytringsfrihet for at en befolkning skal bli opplyst og kunne tenke selv. Redegjør for Kants skille mellom offentlig og privat bruk av fornuft.

**(c)** Ifølge Åsa Wikforss (kapittel 4) er kunnskapsresistens et stort problem i dagens samfunn. Redegjør for hennes teori om fenomenet.

**(d)** Finnes det noen utfordringer med å tenke selv? Diskuter med utgangspunkt i tekster fra pensum.

#### Oppgave 2

**(a)** Lykke spiller en viktig rolle i John Stuart Mills moralfilosofi (kapittel 15). Redegjør for hovedtrekkene i Mills utilitarisme.

**(b)** Ifølge Kant (kapittel 14) vil det å handle moralsk ofte være i konflikt med egen lykke. Redegjør for hva som avgjør om en handling er moralsk, ifølge Kant.

**(c)** Aristoteles (kapittel 13) argumenterer for at det moralske livet også vil være det lykkeligste livet. Redegjør for Aristoteles' syn.

**(d)** Hva er forholdet mellom lykke og moral? Diskuter med utgangspunkt i tekster fra pensum.

#### English

You shall answer *either* **question 1** *or* **question 2**.

Both questions have four parts (a-d), and all parts must be answered

#### Either:

#### Question 1

**(a)** In “Meditations on First Philosophy” (chapter 1), Descartes attempts to find a secure foundation for knowledge of the external world. Describe Descartes’ methodological doubt and show how he arrives at the Cogito argument.

**(b)** In “An answer to the question: What is enlightenment?” (chapter 1), Kant writes about the importance of freedom of speech for a population to become enlightened and think for themselves. Explain Kant’s distinction between public and private use of reason.

**(c)** According to Wikforss (chapter 4), knowledge resistance is a major problem in today’s society. Describe her theory of this phenomenon.

**(d)** Are there any challenges to thinking for yourself? Discuss this question, drawing on texts from the syllabus.

**Or:**

## **Question 2**

**(a)** Happiness plays an important role in John Stuart Mill’s moral philosophy (chapter 15). Describe the main features of Mill’s utilitarianism.

**(b)** According to Kant (chapter 14), acting morally will often conflict with one’s own happiness. Explain what determines whether an action is moral, according to Kant.

**(c)** Aristotle (chapter 13) argues that the moral life will also be the happiest life. Explain Aristotle’s position.

**(d)** What is the relationship between happiness and morality? Discuss this question, drawing on texts from the syllabus.

*Nynorsk*

Du skal svare på *anten* **oppgåve 1** eller **oppgåve 2**.

Begge oppgåvene har fire delar (a–d). Du må svare på alle fire delar av den oppgåva du vel.

**Anten:**

## **Oppgåve 1**

**(a)** I «Meditasjonar over filosofiens grunnlag» (Kapittel 1), forsøker Descartes å finne eit sikkert grunnlag for kunnskap om den ytre verda. Gjer greie for Descartes si metodiske tvil, og vis korleis han kjem fram til Cogito-argumentet.

**(b)** I "Besvarelse av spørsmålet: Hva er opplysning?" (kapittel 1) skriv Kant om viktigheita av ytringsfridom for at ei befolkning skal bli opplyst og kunne tenke sjølv. Gjer greie for Kants skilje mellom offentleg og privat bruk av fornuft.

**(c)** Ifølgje Åsa Wikforss (Kapittel 4) er kunnskapsresistens eit stort problem i samfunnet. Gjer greie for hennar teori om fenomenet.

**(d)** Finnes det nokre utfordringar med å tenkje sjølv? Diskuter med utgangspunkt i tekster frå pensum.

**Eller:**

### **Oppgåve 2**

**(a)** Lykke spel ei viktig rolle i John Stuart Mill si moralfilosofi (Kapittel 15). Gjer greie for hovudtrekka i Mill si utilitarisme.

**(b)** Ifølgje Kant(Kapittel 14) vil det å handle moralsk ofte vere i konflikt med eiga lykke. Gjer greie for kva som avgjer om ei handling er moralsk, ifølgje Kant.

**(c)** Aristoteles (kapittel 13) argumenterer for at det moralske livet også vil vere det lykkelegaste livet. Gjer greie for Aristoteles sitt syn.

**(d)** Kva er forholdet mellom lykke og moral? Diskuter med utgangspunkt i tekster frå pensum.

---

**Kilde:** Oppgaveteksten er gjengitt ordrett fra Universitetet i Oslo, Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk: «Sensorveiledning (Selvstudiumsvariant), EXPHIL03 – Examen philosophicum, vår 2025» (sensorveiledning---exphil-v25-selvstudiumsvariant.pdf), publisert på uio.no under EXPHIL03 – Tidligere eksamensoppgaver og sensorveiledninger. UiO har ikke publisert oppgavesettet separat; dette arket inneholder bare oppgaveteksten, klippet ut av dokumentet uten endringer. Sensorveiledningens tekst er utelatt. Satt opp av eksamenssett.no, som ikke er tilknyttet UiO.